



**Handläggare**

Hanna Röngren

Utvecklare

Socialförvaltningen

# Svar på tillsyn av rättssäkerheten i kommunens myndighetsutövning för barn och unga

## Förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att överlämna förvaltningens svar på tillsyn av rättssäkerheten i kommunens myndighetsutövning för barn och unga till Inspektionen för vård och omsorg, IVO
2. Socialnämnden beslutar att paragrafen justeras omedelbart

## Beskrivning av ärendet

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, genomförde i november 2024 en tillsyn mot landets samtliga kommuner för att granska kommunernas myndighetsutövning av barn och unga. Tillsynen omfattade även handläggning och kontroll vid placeringar av barn och unga i privat drivna verksamheter, hantering av orosanmälningar, uppföljning av placeringar och handläggningar samt kommunens och nämndens egenkontroll inom området.

Socialnämnden besvarade tillsynen med tillhörande enkät.

IVO anser att kommunen brister i sin skyldighet att hantera orosanmälningar samt i egenkontroller avseende myndighetsutövning barn och unga. Utifrån detta har IVO inlett en riktad tillsyn av kommunens och socialnämndens ovanstående områden.

## Socialförvaltningens bedömning

Socialförvaltningen lämnar följande svar på IVO's kritik.

- Brister i skyldighet att hantera orosanmälningar och att utredning av om socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd eller stöd inte sker inom fyra månader.

Förvaltningen angav som svar i enkäten att utredningar *oftast* slutförs inom fyra månader i de fall socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd eller stöd. Förvaltningen bedömer det som osannolikt att ange svaret *alltid* i detta avseende, då det finns ett fåtal utredningar som av komplexa omständigheter kan komma att behöva förlängd utredningstid och överstiga fyra månader. Beslut om att förlänga utredningstiden upp till 2 månader fattas av teamledare, därefter har avdelningschef delegation för att förlänga utredningstiden. Detta är något som används i liten utsträckning och efter noga avvägning. Förvaltningen har de senaste åren arbetat mycket aktivt med att korta utredningstiderna och vid jämförelse med föregående år i databasen Kolada kan noteras att utredningstiden 2022 var 122 dagar och år 2024 102 dagar. Denna förändring har varit möjlig tack vare en mer stabil personalsituation men även till följd av förändrade arbetssätt. Myndighet barn och familj har de senaste åren arbetat aktivt för att möta socialtjänstlagens förändrade arbetssätt och bland annat infört handläggning inom "Första linjen" där låg oro och hög mottaglighet bedöms finnas, "Andra linjen" vid hög oro och låg mottaglighet, Fördjupad behovsinventering (FBI) vid placeringsnära ärenden samt våldsteam i samverkan med handläggare inom myndighetsutövning vuxen. Utredningstiden inom "Första linjen" var i maj 2025 60 dagar och "Andra linjen" 92 dagar vid samma mätperiod.

Brister i egenkontroll av förhållningssätt och attityder hos chefer och/eller personal som kan leda till brister verksamhetens kvalitet

Förvaltningen har i nuläget ingen strukturerad och dokumenterad egenkontroll av förhållningssätt och attityder hos chefer och/eller personal. I enlighet med kommunens årshjul för arbetsmiljö informeras personal årligen om värdegrundsprinciper, diskriminering och trakasserier i samband med APT. Medarbetarundersökning genomförs årligen och bedöms kunna identifiera eventuella incitament om förhållningssätt och attityder som kan komma att

påverka verksamhetens kvalitet.

Medarbetare följs upp av teamledare regelbundet genom individuell vägledning. Dessa samtal är en möjlighet att identifiera förhållningssätt och attityder.

Förvaltningen implementerar ett nytt arbetssätt för kvalitetsledningssystem under hösten 2025 med strukturerade och dokumenterade egenkontroller. Egenkontroll som avser förhållningssätt och attityder hos chefer och/eller personal kommer att finnas med i egenkontrollplanen från och med 2026 i hela socialförvaltningen.

- Egenkontroll för uppföljning av avtal gällande privata utförare av LSS-boende, stödboende eller HVB

Socialnämnden ansvarar för placering enligt SoL och LVU. Vård och omsorgsnämnden ansvarar för placering enligt LSS. Vård och omsorgsnämnden följer i nuläget inte upp privata utförare av LSS-boende.

Socialförvaltningen avropar tjänster från ADDA vid placeringar och följer IVO's tillsyn och kontroller. I de fall förvaltningen får kännedom om att en aktör fått anmärkningar kontrolleras leverantören och handlingar begärs in för att göra en ny bedömning. Leverantörer med stora brister används in.

Enköpings kommun har ett pågående samarbete med bland annat Västerås, Eskilstuna och Södertälje kring välfärdsbrottslighet och placeringar på HVB-hem. Förvaltningen har påbörjat en dialog med inköpsavdelningen för att samarbeta kring kontroller och uppföljning av leverantörer.

Avdelningen för samhällsvård med ansvar för placeringar av barn och unga kommer införa egenkontroll av privata utförare inom stödboende och HVB från och med 1 oktober 2025. Egenkontrollerna följs upp och analyseras regelbundet.

- Brister i egenkontroll av hur ofta en socialsekreterare besökt och samtalat med ett barn eller ungdom, antalet socialsekreterare som har besökt och samtalat med ett visst barn eller en viss ung person, barnens eller de ungas erfarenheter av och synpunkter på vården eller orsakerna till omplaceringar och oplanerade avslut av

### placeringar

Förvaltningen saknar idag strukturerad och dokumenterad egenkontroll i ovanstående områden. Uppföljning av hur ofta en socialsekreterare besökt och samtalet med ett barn eller ungdom sker i individuell vägledning av teamledare med ansvar för arbetsledning. Samtal med barn eller ungdom som är placerat sker alltid vid minst 4 tillfällen om året. Övervägande om placeringen ska fortsätta sker var 6 månad och beslutas av nämnd. Inför detta sker alltid samtal med barnet eller ungdomen, antingen vid fysiskt möte eller annan kommunikation. Överväganden kvalitetssäkras av teamledare inför beslut i nämnd.

Egenkontroll av hur ofta en socialsekreterare besökt och samtalat med ett visst barn eller ungdom kommer att införas som egenkontroll på avdelning myndighet barn och familj och samhällsvården från och med 1 oktober 2025. Egenkontrollen följs upp och analyseras regelbundet.

- Följsamhet till riktlinjer kopplat till jäv och korruption

Socialnämndens ledamöter är skyldiga att anmäla jäv vid nämndens sammanträden.

Enköpings kommun har övergripande regler mot korruption, mutor och jäv. Reglerna granskades av revisionen 2021 och besvarades av kommunledningsförvaltningen. Därefter har det inte bedrivits något aktivt arbete med att följa upp reglerna på kommunövergripande nivå.

Förvaltningen har med stöd av jurist arbetat med att förtydliga vad som anses med jäv och hur det bör hanteras inom socialnämndens ansvarsområde.

Utöver detta arbetar förvaltningen tillsammans med andra förvaltningar med frågor som rör välfärdsbrottslighet för att säkerställa att oseriösa aktörer inte används i kommunens verksamheter.

## Beslutsunderlag

- Tillsyn av rättssäkerheten i kommunernas myndighetsutövning för barn och unga, Beslut Inspektionen för vård och omsorg, IVO Dnr 3.5.1.-29523/2024-9, daterad 2025-06-29

- Svar till IVO, daterad 2024-11-26

## **Ansvariga tjänstepersoner**

- Jonas Boman, förvaltningschef, Socialförvaltningen

## **Sändlista**

- Inspektionen för vård och omsorg